

‘Componeren is **hard werken** en een beetje geluk’

Vrijdag gaat in Maastricht 'Het Gouden Kalf' van de Nederlandse componist Jan-Peter de Graaff in wereldpremière. Het 35 minuten durende stuk is een opdracht van festival Musica Sacra in samenwerking met philharmonie zuidnederland en Studium Chorale. „Ik zie het componeren als een sociaal beroep“.

MAASTRICHT
DOOR MAURICE WICHE

Lang gold er een romantisch aura rond het beroep van componist. Het meest cliché is het beeld dat de persoon in kwestie eenzaam op een zolderkamer, met honger in zijn maag, op inspiratie zit te wachten. Die tijden zijn natuurlijk allang voorbij. Sterker nog: fulltime notenschrijver Jan-Peter de Graaff (Papendrecht, 1992) zweeft bij het tegendeel: een gestructureerde werkwijze en een uitgebreid netwerk. Of in zijn eigen woorden: „Componeren heeft voor veel mensen nogal wat gewicht, maar ik zie mijzelf vooral als een ambachtsman“.

De Graaff – licht kalend, dun baardje – is momenteel, ondanks zijn jeugdige leeftijd, een van de meest veelgevraagde Nederlandse componisten. Orkest en als het BBC Symphony Orchestra, het Radio Philharmonisch Orkest, en het Residentie Orkest speelden reeds zijn muziek, daarnaast werkt hij op dit moment aan een compositie-opdracht van het Nederlandse kwaliteits-ensemble Calefax.

Vriendschappen

„Ik zie het componeren als een sociaal beroep“, verklaart hij deels zijn succes. „Dat stopt niet wanneer de noten af zijn. Je moet ook aanwezig zijn bij repetities en uitvoeringen, gesprekken aanknopen. Dat opbouwen van vriendschappen met personen uit het wereldje is ontzettend belangrijk. Daarna is het gewoon een

wandeling. Daarna luistert hij naar muziek. Wanneer zijn brein voldoende is opgewarmd volgt de eerste sessie: aan een stuk door componeren van 10.00 tot 13.00 uur. Wie de diverse videofragmenten op zijn website aanklikt ontdekt de

wezenskenmerken van zijn stijl: zingbare melodien, grote vertelkracht, een voorkeur voor theatraaliteit, en vooral kleur. „Het verwerken van kleur in klank houdt mij altijd bezig. Eindeloos kan ik spelen met dingen als kleurintensiteit en kleurcontrast. Maar je hoort in mijn stukken ook regelmatig invloeden van jazz, en traditionele klassieke muziek.“

Oratorio
Dat laatste is zeker het geval bij *Het Gouden Kalf*, een stuk van zo'n 35 minuten, dat in een mal is gegoten naar het voorbeeld van de oratorio van Georg Frederik Händel, de beroemde componist van *The Messiah*. Het is een opdracht van festival Musica Sacra in samenwerking met philharmonie zuidnederland en Studium Chorale.
De bezetting is opvallend: een acteur, 24 koorzangers, en een

klein ensemble bestaande uit althobo, trompet, strijkkwintet en slagwerk.

“
Componeren heeft voor veel mensen nogal wat gewicht, maar ik zie mijzelf vooral als een ambachtsman.

Componist Jan-Peter de Graaff

wezenskenmerken van zijn stijl: zingbare melodien, grote vertelkracht, een voorkeur voor theatraaliteit, en vooral kleur. „Het verwerken van kleur in klank houdt mij altijd bezig. Eindeloos kan ik spelen met dingen als kleurintensiteit en kleurcontrast. Maar je hoort in mijn stukken ook regelmatig invloeden van jazz, en traditionele klassieke muziek.“

Oratorio
Dat laatste is zeker het geval bij *Het Gouden Kalf*, een stuk van zo'n 35 minuten, dat in een mal is gegoten naar het voorbeeld van de oratorio van Georg Frederik Händel, de beroemde componist van *The Messiah*. Het is een opdracht van festival Musica Sacra in samenwerking met philharmonie zuidnederland en Studium Chorale.
De bezetting is opvallend: een acteur, 24 koorzangers, en een

klein ensemble bestaande uit althobo, trompet, strijkkwintet en slagwerk.

Dynamiek

„De acteur leidt de luisteraar door de teksten“, licht de Graaff een tipje van de sluier. „Zo'n gesproken rol met orkest vind ik een interessante combinatie: er moet een zekere dynamiek tussen ontstaan, iets wat ik zorgvuldig heb onderzocht. Centraal in de tekst staat het zoeken van een volk naar een identiteit. Dat dat soms een eeuwige zoektocht kan zijn, heb ik op een bepaalde manier muzikaal vertaald, ik speel kortom met het idee van eeuwigheid. In muzikaal opzicht is er sprake van een stijlbreuk: eerst zijn er invloeden van Händel, later van Oost-Europese volksmuziek. Schatgraverij voor de gelouterde luisteraar. Voor een minder geïnteresseerd oer hoop ik op een prachtige emotionele ervaring.“

Jan-Peter de Graaff: „Je kunt nu eenmaal niet één moment van de dag creatief zijn.“ FOTO PR

Jubileum van Musica Sacra met toevoeging extra speelsteden

Het 40-jarig jubileum van festival Musica Sacra vindt plaats van vrijdag 16 tot en met 18 september, en heeft als thema Exodus. De speelsteden zijn opnieuw uitgebreid: naast Maastricht en, sinds vorig jaar, Sittard-Geleen, zijn er nu ook manifestaties in Hasselt (B) en Venlo. Onder de concerten bevinden zich weer diverse highlights van nieuwe muziek en vergeten meesterwerken. Meest markante voorbeeld van dat laatste is ongetwijfeld de integrale vertolking van de 24 preludes en fuga's voor piano van de Oekraïense componist Vsevolod Zaderatski: gecomponeerd ten tijde van het stalinisme in de Goelag op we-papier en binnengesmokkelde telegramberichten. De jubileumeditie herbergt Limburgse muzikale inbreng van philharmonie zuidnederland, Studium Chorale, Ad Mosam Barock, bariton Huub Claessen, Ensemble 88, Schola Maastricht, Harmonie St. Agnes Bunde, Mannenkoor St. Caecilia Sweykhuisen, en Brunssums Mannenkoor.

Als kind al was ik bezig met klanken. Gewoon, kloppen op de verwarming en zo, wat kinderen nu eenmaal doen.

Jan-Peter de Graaff